

Велика Британія в 1920-1930-х рр.

План

- 1. Соціально-економічне становище після Першої світової війни. Реформи уряду Д. Ллойд Джорджа.**
- 2. Велика Британія в 1920-х рр.**
- 3. Економічна криза і політика урядів ВБ з її подолання.**
- 4. Династична криза.**
- 5. Створення Британської Співдружності**

Д/з: параграф 10, (відпов. на зап. 1-3, 7 після параграфа)

1. Соціально-економічне становище після Першої світової війни. Реформи уряду Д. Ллойд Джорджа.

Велика Британія, як провідна держава Антанти, досягла здійснення багатьох своїх інтересів за підсумками війни:

-усунуто головного конкурента –
Німеччину,

-отримано більшу частину репарацій,

- захоплено більшість німецьких колоній, зміцнено позиції в Африці та на Близькому Сході.

Перемога дісталася Великій Британії дорогою ціною:
людські втрати становили 743 тис. вбитих й 1693 тис.
поранених;

втратила біля третини національного багатства,
близько 40% торговельного флоту;
промислове виробництво скоротилося на 20%,
видобуток вугілля – на 21%, суднобудівництво – на
32%.

майже зовсім припинилося житлове будівництво,
посилилась залежність від постачання сировини і
продуктів харчування, експорт готової продукції
скоротився удвічі.

Британська імперія втрачала колишню могутність:
домініони домоглися більшої самостійності.

Становище Великої Британії після Першої світової війни

Законодавча і виконавча влада Великої Британії

Король

Прем'єр-міністр

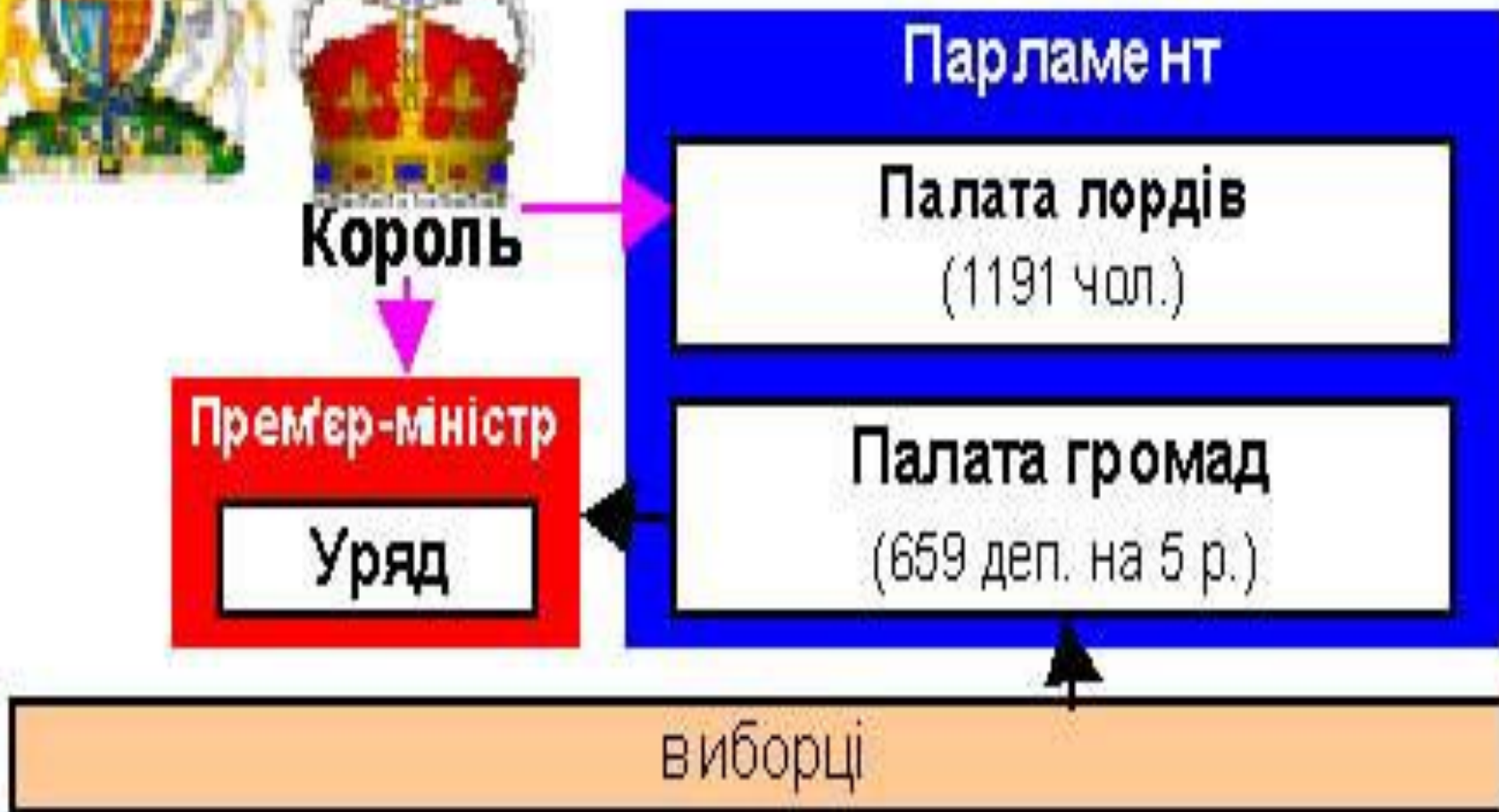
Уряд

Парламент

Палата лордів
(1191 чол.)

Палата громад
(659 деп. на 5 р.)

виборці

Політичні партії Великої Британії

лейбористи

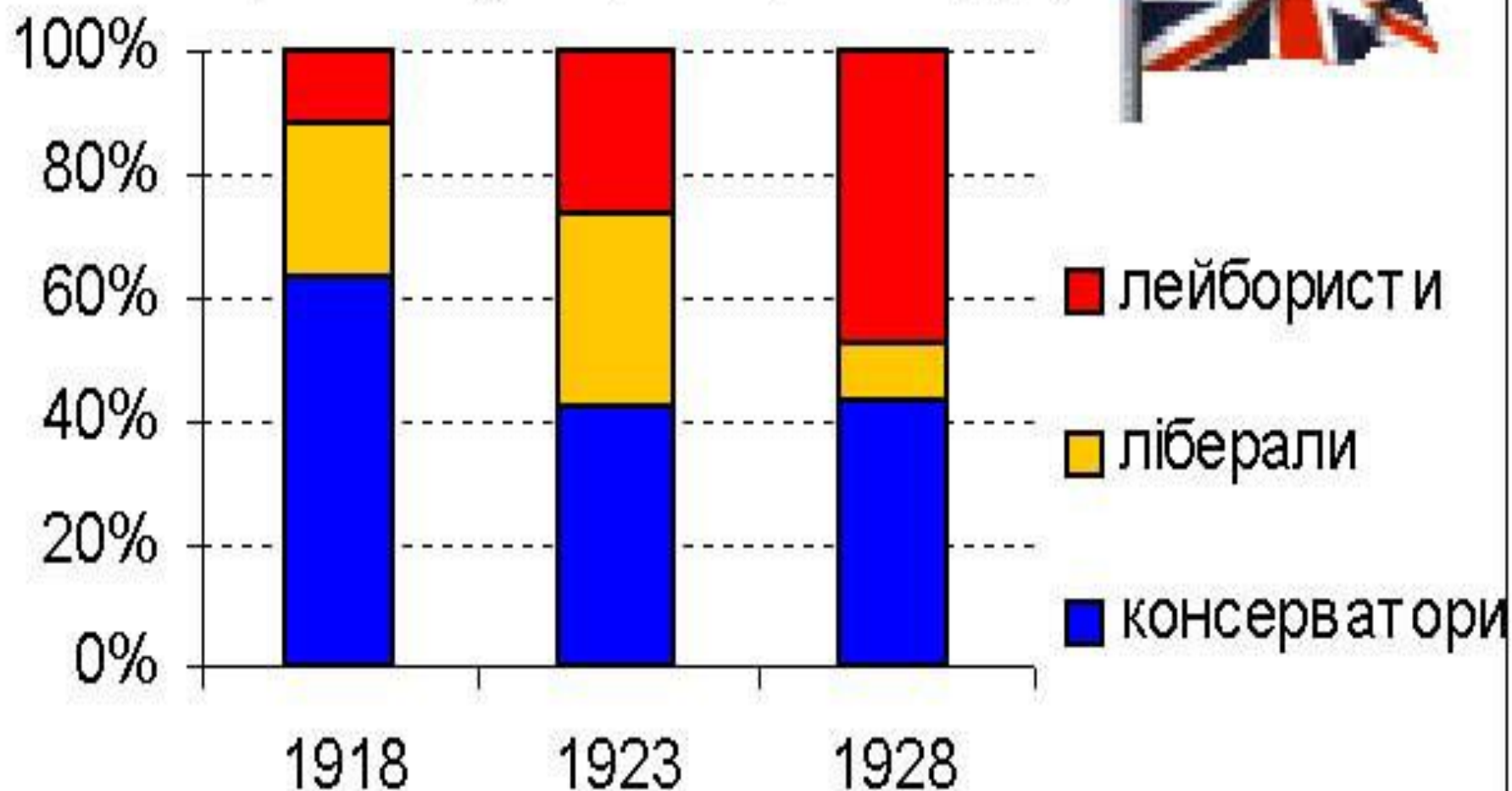
консерватори

ліберали

Уряди Великої Британії в 1920-1930-ті рр.

Прем'єр-міністр	Час існування	Партійність
Ллойд Джордж	1918—1922 рр.	Ліберальна партія
Бонар Лоу	1922—1923 рр.	Консервативна партія
Стенлі Болдуїн	1923—1924 рр.	Консервативна партія
Рамсей Макдональд	1924 р.	Лейбористська партія
Стенлі Болдуїн	1924—1929 рр.	Консервативна партія
Рамсей Макдональд	1929 р.	Лейбористська партія
Рамсей Макдональд	1929—1935 рр.	Коаліційний уряд: лейбористська, консервативна, ліберальна партії
Стенлі Болдуїн	1935—1937 рр.	Консервативна партія
Невілл Чемберлен	1937—1940 рр.	Консервативна партія

Результати парламентських виборів у Великій Британії (1918, 1923, 1928 рр.)

Реформи уряду Д.Ллойд Джорджа:

- Ліквідація надзвичайних законів періоду війни. Ліквідація державного регулювання і контролю.
- Демобілізація армії (4 млн вояків), скорочення воєнних витрат.
 - Підвищення заробітної плати і скорочення робочого тижня до 40 годин.
- Реформа виборчого права: ліквідація майнового цензу, отримання жінками, яким виповнилося 30 років, права голосу.
- Прийняття програми допомоги безробітним та будівництво дешевого житла для малозабезпечених.
- Реформування системи освіти: запровадження у 1918 р. восьмирічної освіти, а у 1921 р. – обов'язкової дев'ятирічної безкоштовної освіти.
- Надання Ірландії статусу домініону (1921 р.), крім шести графств на півночі (Ольстер)

2. Велика Британія в 1920-х рр.

Джеймс Рамсей
Макдональд (12 жовтня
1866 - 9 листопада 1937)
- британський
політичний і державний
діяч, тричі обіймав
посаду 56-го і 58-го
прем'єр-міністра
Великобританії в 1924,
1929-1931 і 1931 -1935
роках. Один з лідерів і
засновників
Лейбористської партії. У
роки Великої депресії
(1931-1935) сформував
коаліційний уряд з
консерваторами,
віддавши останнім
більшість місць в
кабінеті, за що був
виключений з
Лейбористської партії.

Перший лейбористський уряд Великобританії (січень-жовтень 1924р.)

Передвиборча програма лейбористів	Результати діяльності уряду
<p>Встановлення «справедливої» заробітної плати.</p> <p>Уведення податку на капітал.</p> <p>Націоналізація шахт, капіталу, залізниць.</p> <p>Ліквідація безробіття.</p> <p>Розв'язання житлової проблеми.</p> <p>Повернення Англії «економічного благополуччя».</p> <p>Встановлення дипломатичних відносин з Радянським Союзом</p>	<p>Удосконалення системи страхування та соціального забезпечення.</p> <p>Збільшення розмірів допомоги у зв'язку з безробіттям, пенсій по старості.</p> <p>Скорочення непрямих податків.</p> <p>Збільшення державних субсидій на житлове будівництво.</p> <p>Зменшення мита на деякі продовольчі товари</p>

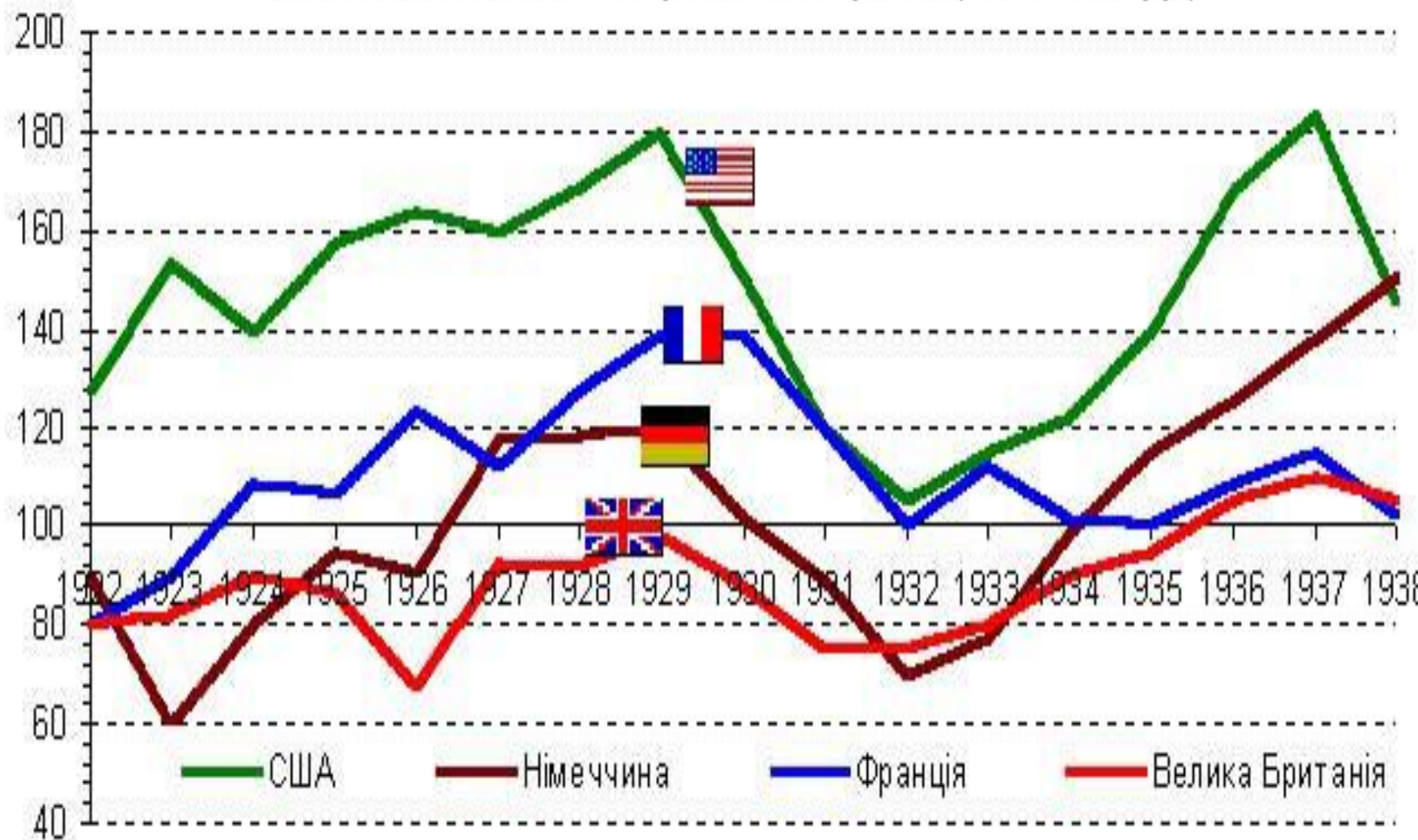
Загальний страйк 1926 р

Причини і передумови	<ul style="list-style-type: none">• Зниження конкурентоспроможності англійських товарів на світовому ринку.• Бажання підприємців зменшити собівартість продукції за рахунок робітників (зниження заробітної плати, подовження робочого дня)
Перебіг подій	<p>Влітку 1925 р. власники шахт поставили вимоги гірникам: погодитися на зниження зарплати і збільшення робочого дня, погрожуючи звільненням усіх працюючих (локаут).</p> <p>Федерація гірників відповіла відмовою. Її підтримали профспілки ін. галузей. Вуглепромисловці відступили. Уряд протягом дев'яти місяців виплачував власникам шахт субсидію для заробітної плати гірників.</p>
Основні події страйку	<p>Після закінчення урядових субсидій власники шахт оголосили локаут. Уряд увів у країні надзвичайний стан. Генеральна рада (керівний орган профспілки) оголосити загальний страйк, який відбувся 4-12 травня 1926 р.</p> <p>Кількість учасників (разом з родинами) - близько 18 млн, (40 % усього населення).</p>
Наслідки і результати	<ul style="list-style-type: none">• Лідери профспілок відмовилися підтримувати страйкуючих. Гірники продовжили страйкувати наодинці й зазнали поразки (грудень 1926 р.).• Скорочення заробітної плати гірників. Подовження робочого дня.• Прийняття закону про трудові конфлікти (1927 р.) який забороняв

3. Економічна криза і політика урядів ВБ з її подолання.

Симптоми	<ul style="list-style-type: none">• Зростання безробіття з 10 до 25 %.• Скорочення виробництва на 16—23 %
Хронологічні межі	<ul style="list-style-type: none">• 1930—1935 рр.
Політичний розвиток	<ul style="list-style-type: none">• Створення уряду «Національної єдності» (коаліційного уряду консервативної, лейбористської і ліберальної партій).• Прийняття закону проти екстремізму
Економічна політика	<ul style="list-style-type: none">• Відмова від золотого стандарту фунта стерлінга, скорочення зовнішніх фінансових зобов'язань.• Запровадження високих митних тарифів, режиму економії бюджетних коштів та контролю над 2/3 аграрної продукції

Розвиток промислового виробництва США, Німеччини, Великої Британії та Франції (1922-1938 рр.)

Прояви великої депресії у Великій Британії

■ Династична криза (1936—1937 рр.)

Смерть
короля
Георга V
(1936 р.)

Суть династичної кризи

Наступником престолу став Едуард VIII, який піддав монархію серйозним випробуванням, бажаючи взяти шлюб із розлученою американкою Уолліс Сімпсон. У відповідь на бажання короля церква, уряд і королівська родина рішуче заявили: «Або трон, або Сімпсон». Едуард відмовився від престолу

Престол
зайняв
Георг VI

5. Створення Британської Співдружності

■ Англійська колоніальна імперія

Велика Британія (метрополія)

```
graph TD; A[Велика Британія (метрополія)] --- B[Домініони (самоврядні колонії)]; A --- C[Підмандатні території]; A --- D[Сфери впливу]; A --- E[Колоніальні володіння]; E --- F[Імперія Індія]; E --- G[Колонії в Азії, Африці, Латинській Америці];
```

Домініони
(самоврядні колонії)

Підмандатні
території

Сфери
впливу

Колоніальні володіння

Імперія
Індія

Колонії в Азії, Африці,
Латинській Америці